

A Slovenian Language Newspaper — Dedicated to the Cultural Progress and Political Guidance of Americans and Slovenian Descent and Slovenes Scattered around the Free World—Through the Principles of Christian Democracy.

slovenska DRŽAVA

In Harmony with the American Tradition of Freedom and Independence, The SLOVENSKA DRŽAVA Champions the Right of the Slovenian People to their National Unification In Their Own Slovenian State.

For a Free Slovenia

Letnik — Volume III

CHICAGO, ILLINOIS, 20. MARCA, 1952

Številka — Number 3

Jugoslavija — za ali proti

Razmotrivanja o tem vprašanju povedo jasno samo eno: kako nespametno in nepravilno je danes reševati vprašanje Jugoslavije, ali za ali proti. Srbi hočejo svojo Veliko Srbijo na škodo Hrvatov, Hrvatje branijo in hočejo svojo državo Hrvatsko, pa naj politiki, ki pravijo da so voditelji teh dveh narodov, sami med seboj sklepajo, kakor hočejo. Že med prvo svetovno vojno, ko smo ustvarjali Jugoslavijo smo naredili veliko napako. Ustvarjali smo državo preko narodne volje treh narodov, ki naj gredo vanjo. Nekaj idealistov politikov in diplomatov jo je sklenilo in vsililo trem narodom. Masa treh narodov je pa ni hotela. Ves razvoj Jugoslavije po 1919 to jasno kaže. Mi ameriški Slovenci smo bili gotovo dve tretjini proti zvezi s Srbi. Delali smo zanjo samo, ker sta nas narodna zastopnika dr. Marušič in dr. Vošnjak pregovorila, da smo jima verjeli, da gremo vanjo kot trije enakopravni bratje z enakimi pravicami in enakimi dolžnostmi, kar pa daleč ni bilo res. Kralj Aleksander in Pašič sta za hrbtom Slovencev in Hrvatov ustanovljala Veliko Srbijo in sprejela Slovence in Hrvate v svojo Veliko Srbijo samo za izkoriščanje, kot odškodnino Srbiji za vojne žrtve.

Kaj je prišlo iz takega "ujedinjenja" in "osvobojenja", vidi danes ves svet!

Isto napako delajo sedaj slovenski voditelji, ker še danes ne vemo, kaj prav za prav misli dr. Maček. Poleg tega pa malo pomeni, kaj on misli, vse pa pomeni, kaj misli masa hrvatskega naroda, ki je pa vsaj 90% proti vsaki Jugoslaviji.

Mislil, razpravljati in tratiti čas in prostor po časopisu s takimi le vprašanji, je zelo pogrešeno.

Če smo bili Slovenci primorani med prvo svetovno vojno v prvi vrsti reševati Jugoslavijo, je bilo to samo zato, ker smo vedeli, da je naša rešitev izpod skoraj tisočletne avstrijske sužnosti samo v skupnem naporu treh južnih slovanskih narodov, samo v ustvaritvi države Jugoslavije. Slutili smo izdajstvo Srbov s krfsko deklaracijo, o kateri smo vedeli, da je Pašič nikdar ni podpisal, da jo je dal podpisati zastopnikom treh narodov, pa jo spravil v žep in mislil svoje.

Danes vsi srbski zastopniki od kralja doli svojih načrtov ne skrivajo več. Jasno in odkrito izpovedujejo neprestano to, kar so izjavili že 14. novembra 1941 v "Srbobranu", da si samo "neznalice in zlonamerni ljudi" morejo domišljati, "da bi Srbi ikada više hteli s Hrvatima". Kako pa naj bo Jugoslavija brez Hrvatov, samo s Slovenci? Ali bomo naredili most čez Hrvatsko iz Ljubljane do Beograda?

Zato je pa edino vprašanje za nas Slovence, ki bi ga morali neprestano držati pred očmi vseh Slovencev: kako spraviti našo zemljo na zemljevide sveta, s tem pa spraviti narod v družino evropskih narodov, da smo narod, ki ima vse božje in človeške pravice, do obstoja, kakor vsak drugi narod. Če smo majhni, komu to mari? Ali nima novorojenček iste pravice do življenja kot 70letni starček? Ali zmeri sodnik, ko gre za umor, velikost umorjene žrtve? Tu smo, narod smo, imamo svojo slovensko zemljo že štiri najstarejša let in imamo pravico, da nas vpoštevajo, pa ali jim je prav, ali ne, to nam nič mari! Svoje pravice zahtevamo!

Tito bo šel v zgodovino slovenskega naroda, da je bil prvi, ki je Slovenijo razglasil za državo, za republiko Slovenijo, pa nam je to prav ali ne. Dejstvo je! Saj smo imeli po 1848 l. čas sto let, posebno pa še dvajset let pod Jugoslavijo, da bi bili to naredili, pa nismo.

VELIKI IN MALI

Ameriško časopisje piše o usodnem letu 1952. V tem letu se bo za novih šest let odločala usoda Amerike in v marsičem tudi usoda ostalega sveta. V Ameriki se začneja volilni boj za predsednika.

Nobena stranka še ne ve, kako bodo volitve potekale, kakšen bo izid, to se pravi, katera stranka bo zmagala. Fronte se še le tvorijo. V glavnem nastopata dve tradicionalni stranki — demokratska in republikanska. Vendar tudi ti dve stranki še nista edini, kdo bo njihov kandidat za predsednika. Med republikanci se bje v glavnem boj med Taftom in Eisenhowerjem. Kefauver je najvidnejša oseba med demokratskimi kandidati, vendar še ne vemo, kako se bo odločil Truman sam.

Oglejmo si ta boj v ameriški demokraciji. Nekaj velikega je v tem. Splošno svetovno stanje je gotovo zelo kritično, vendar je Amerika razdvojena in sredi politične borbe. Nikomur ne pride na misel, da bi to lahko škodovalo Ameriki. Vsi vedo, da je vsem strankam skupen dobrobit Amerike. Vsi državljani so eno, kadar gre za Ameriko!

Državljeni se pa tudi zavedajo, da sami odločajo o bodočnosti svoje države. Zato se med ljudstvom tudi mnogo razpravlja za enega in proti drugemu kandidatu. Pri tem lahko opazimo, da se vrši vse razpravljanje v mejah vljudnosti in ameriške širokogrudnosti. Dva soseda sta lahko različnega prepričanja, pa se za to še ne prezirata, zasmehujeta ali celo sovražita. Med ljudmi opažamo trezno presojanje dejstev. Potem se odločijo. Nikjer ni rečeno, da bo vedno volil eno stranko. Morda bo volil sedaj drugače. Zato mu ne bo nobeden ničesar očital.

Isto širokogrudnost lahko opazimo pri vodstvih strank. Ena stranka ostro kritizira vodilne osebe druge stranke. Posebno ostro kritizirajo sedanjo administracijo. Pa tudi v demokratski stranki sami posamezni senatorji in poslanci ostro kritizirajo svojo upravo ali izvršilno oblast. Kadar gre za dobrobit Amerike, ne veže nobenega strankarskega disciplina. Vsak lahko pove svoje mnenje, kako se mu zdi prav, da se rešijo važne naloge. Oglašajo se tudi veliki možje (n. pr. bivši predsednik Hoover) in govore o svojih načrtih kako reši-

Zato sem prepričan, da gre danes narodu doma zato, da ohrani svojo republiko Slovenijo in sicer ne na papirju samo, kakor je danes, temveč, da si jo izvojuje tudi v resnici. Sem prepričan, da hoče narod doma od nas zunaj v svobodnem svetu samo to, da mu izvojujemo državo Slovenijo.

Jugoslavijo drži danes skupaj samo diktatorični vladni komunistični sistem, obroč krutosti. Naj ta počí, kar gotovo bo, kaj potem? Gotovo je, da bodo v takem slučaju planili na ubogo Slovenijo njeni morilci z vso silo, da ubijejo narod in našo zemljo.

In za ta slučaj bi morali delati sedanji naši voditelji v inozemstvu, samo zanj in za nič drugega. Narodu doma moramo izvojevati pravico, da bo sam odločil, kakor se bo hotel. Gotovo je, da se bo najprej odločil, da ostane republika Slovenija. Toda če čakamo, da pride do končne ureditve tega kota Evrope, če narodu doma med svetovnimi državniki ne izvojujemo pravice: da smo narod, da smo država, da kot taki smemo zahtevati pravice za se, da so dolžni nam dati svobodo, dati pravico, da se odločimo, kakor se hočemo, ali v Jugoslavijo, če bi se zgodil čudež, da bi še bila, ali pa da se pridružimo kakí drugi skupini, ali pa ostanemo "jadranska kantonalna švica", je vse izgubljeno.

Zato, ne igračkajmo se kot neumni otroci z igračkami! Če smo še zavedni narod — rešujmo se! Delajmo za ohranitev slovenske republike. Delajmo, da prizna ves svet, da smo narod! Delajmo da pride na svetovne zemljevide — država Slovenija. Če to rešimo, je vse rešeno. Če tega ne rešimo, je vse izgubljeno in težka odgovornost pada pred narodom in zgodovino na vse Slovence izven Jugoslavije, zlasti na sedanje voditelje. Dokazujmo in dokažimo svetu, da je grda laž, da smo samo Venezia Giulia in Jugoslavija, ne pa narod in država.

J. Kotnik

ti pereči problem. Časopisje prinaša objektivno govore enega in drugega, čeprav bi kdo govoril proti stranki, ki jo časopis zastopa.

Tako pri ljudstvu kot pri strankinih voditeljih lahko vidimo, da so zrel narod, vreden demokracije. Nobeden se ne boji, da bi bil preganjan radi političnega mišljenja. Vsak lahko mirno, odločno in jasno izraža svoje politično mišljenje. Volilci ne dajo mnogo na osebna obrekovanja in očrnjevanje kandidatov, istotako pa se ne oprijemljejo fraz raznih veličin in zato ne poznajo drvenja za političnim voditeljem. Vsak volilec gleda le na osebno poštenje kandidata, za njegov program in na zmoglost, da bo lahko vodil veliko Ameriko. Zato tudi vsak volilec doprinese svoj delež, po svojem najboljšem prepričanju, za srečno bodočnost Amerike.

Kako pa je bilo v Sloveniji? Ako le malo pomislimo na strankine absolutizme, moramo priznati, da Slovenci še nismo dovolj zrel narod za demokracijo. Pri nas je bil boj za zmago stranke ne za dobrobit naroda. Več nam je bila stranka, kot korist naroda. Vladajoči krog v Beogradu je imel lahko stališče. Podprl je stranko, ki je obljubila, da bo storila to, kar ta krog želi. Stranka je zopet vse obljubila, da je tako imela podporo vlade v borbi za oblast. Od tega je imel korist kvečjemu vladajoči krog v Beogradu (Velesrbi, op. ur.), nekoliko morda stranka (nekaj ministerskih stolčkov, op. ur.), gotovo pa ni imel nobene koristi narod.

V glavnem smo imeli dve stranki, tako imenovano klerikalno in liberalno, ki pa sta svoji imeni čisto menjali prilikam primerno. Med pristaši ene in druge stranke je bil velik prepad, ki se je kazal prav na vseh področjih javnega življenja, celo v gospodarstvu in zadružništvu. Čemu je bilo treba tako velike zagrizenosti med pristaši ene in druge stranke? To gotovo ni bil znak politične zrelosti. Narod je bil napačno politično vzgojen. Zagrizenost, nepomirljivost, če ne celo sovraštvo do svojega političnega tekmeča so nekateri smatrali za čednost in krepost, da celo za značajnost.

Kako so bili izvoljeni poslanci? Poslanca je določilo strankino vodstvo. Često se je zgodilo, da je bil kdo vsiljen za poslanca v okraju, kjer ni nikoli prebival. Od strankinega vodstva so bili "odžagani" domačini, da so tako napravili prostor miljencem vodstva. Ljudstvo takega vsiljenega poslanca ni videlo za časa volitev prvič in zadnjič.

Velik del naroda je živel v strahu pred posledicami, če bi drugače mislil, kot je vladajoča stranka ukazala. V strahu pred političnim

(Nadaljevanje na 3. str.)

SKLEPI PLEMUMA KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE Z OZIROM NA SEDANJI POLOŽAJ

(Od našega dopisnika iz Trsta)

Dne 26. in 27. januarja 1952 je v Ljubljani zasedal "Razširjeni plenum Komunistične Partije Slovenije". Zasedanja sta se tudi udeležila zunanji minister Jugoslavije Edvard Kardelj in gospodarski minister Kidrič, ki sta zato posebej prišla iz Beograda v Ljubljano. Razpravljali so o gospodarskem in političnem položaju v Sloveniji. Zaključke tega zasedanja in smernice za delo Partije so objavili v posebnem "Pismu za izboljšanje političnega dela organizacij KPS", ki ga je prinesel "Slovenski Poročevalec" dne 6. februarja 1952.

Polom "socialističnega" gospodarstva.

Eno izmed osnovnih pravil komunistične strategije je, da svoje napake in težave le takrat prizna, kadar so tako splošno znane in tako težke, da jih ni mogoče več prikrivati. Takrat aranžirajo "javno" in "svobodno" diskusijo, poskušajo obseg napak in težav zmanjšati, nekoliko pogrjavijo podrejene organe, a glavno odgovornost za nastali položaj pa naptijo nasprotnikom režima, ali kot oni pravijo "reakciji".

Spričo popolnega poloma titovega "socialističnega" gospodarstva, ki je privedel državo v bankrot ter pomanjkanje, je bil režim primoran, da vsaj začasno ustavi svoje marksistične gospodarske eksperimente, posebno kolektivizacijo kmetijstva, saj so baš kolhozi, ali kot jih imenujejo "obdelovalne zadruge", pokazale najslabše rezultate. Kmete so silili v "zadruge", kjer so postali zgolj plačani dninarji države in izgubili ves interes na količini in kakovosti pridelka. Tisti kmetje, ki kljub pritisku niso vstopili v zadruge, so pa morali večino pridelka oddati po oblastno odrejenih nizkih cenah v državna skladišča. Tako nihče ni hotel obdelovati zemlje več kot za lastno potrebo in je pridelek tako padel, da ni zadostoval niti za domače potrebe ter je morala Amerika priskočiti na pomoč.

Po mestih je zavladal glad a na podeželju pa pomanjkanje industrijskih izdelkov. Vse tovarne so bile namreč podržavljene in je vlada odredila obseg produkcije. Pri tem pa je dajala prednost svojim ambicioznim, pogosto nerealnim planom za izgradnjo težje industrije ter potrebam vojske, a potrebe prebivalstva pa je zemarjala. Povrh tega so novi "socialistični" gospodarji tako slabo gospodarili, da je povsod produkcija padla pod predvojni nivo, navzlic optimističnim člankom v režimskem časopisju.

V teh neurejenih razmerah se je razpasla črna borza tako na široko, da je bilo vsako policijsko preganjanje praktično nemogoče, kajti glavni verižniki so bili ravno režimski privilegiranci, ki se jim policije ni bilo treba bati. Tudi živilske in oblačilne nakaznice so postale brezpredmetne, ker ljudje v državnih trgovinah niso mogli kupiti niti blaga, ki jim je pripadalo na karte.

Zato so nakaznice odpravili in uvedli "svobodni tržni sistem" pod geslom "socialistične demokratizacije". Res je prišlo nekaj

več blaga na trg, a še daleč ne dovolj za zadostitev potreb ljudstva. Zato so seveda cene zrasle, kar je zopet najbolj prizadelo delavce in srednji sloj, čigar mezde in plače se niso nič povišale. — Kmet pa še nadalje trpi pomanjkanje industrijskih izdelkov, ker so tovarne še šedno v državnih rokah in vlada še naprej gospodari po starem sistemu.

Tako je "socialistična demokratizacija" le povečala gospodarski kaos in poostriala bedo ljudstva ter okrepila splošno nezadovoljstvo, a vratolomni skoki Titove zunanje politike ter odstop od nekaterih marksističnih gospodarskih načel, — ki so se v praksi izkazala kot neizpeljiva in škodljiva — pa so zanesli zmede v samo komunistično partijo. Zato je prišlo do zasedanja plenuma stranke ter do "Pisma", iz katerega posnemamo najznačilnejše misli:

Uvodoma ugotavlja da partijske organizacije niso dorasle novim nalogam, ker ne analizirajo pravilno politične situacije ter da "precenjujejo ali podcenjujejo sovražnika in ga preganjajo z administrativnimi in birokratskimi metodami, premalo delajo med ljudskimi množicami, posebno pa zamenjajo politično vzgojo proletariata."

Kdo so sovražniki režimal!

"Vsi sovražniki socializma, od razbitih ostankov protiljudskih režimov, od razbitih ostankov kapitalizma, do klerikalne reakcije in kominformistične pete kolone, se v borbi proti napredku in sreči delovnih ljudi naslanjajo na cerkev in na religiozno zaostalost, na kulake (kmete, op. pis.) ter na malomeščanske filistre. Značilna za malomeščanskega filistra, ki ga je razkrinkal že Cankar, je njegova strahopetnost, njegov oportunističen in njegovo kapitulantsvo. Vedno se je skušal pritisniti na tisto stran, ki jo je smatral za močnejšo, in si pri tem, kolikor je bilo to mogoče, skušal oprati roke."

To filistrsko malomeščanstvo je torej režimu obrnilo hrbet.

Borba gre pri tem za ljudske množice, ki so očitno v taboru sovražnikov "ljudske oblasti", — kot komunisti imenujejo svoje diktature —, kajti pismo poziva: "Pri tem se morajo komunisti, partijske organizacije in vodstva nenehno zavedati, da je borba proti sovražniku borba za množice".

"Zaradi slabega političnega dela partijskih organizacij se dogaja, da tolmačijo sovražniki naše ukrepe za razvijanje socialistične demokracije kot povratek na staro, oziroma nekaj povsem anarhičnega in do neke mere 'svobodnega' da odpada vsakršna odgovornost posameznika do skupnosti. Taka mišljenja često prodirajo med množice po ljudeh ki sami po sebi mogoče niti niso sovražniki socializma, pa so se zmedli v času . . . Tako se v našem tisku, v propagandi, kulturi, šolstvu in prosveti ter v našem gospodarskem aparatu pojavljajo ideje, ki so socializmu tuje ter se pod krinko demokracije razpredajo vsemo-

goči preživeli in dekadentni individualistični in anarhistični 'problemi' in 'teorije'."

Za koga samo velja svoboda in demokracija?

"Socialistična demokracija je za delavski razred, za njegove zaveznike, ne pa za sovražnike demokracije".

Titovski oblastniki smatrajo seveda za "delavski razred, njegove zaveznike in delovno ljudstvo" samo tiste ki z njima soglašajo, toda izgleda, da je to le neznatna manjšina, kajti sicer ne razumemo, zakaj je treba pozivati partijo in njene člane k intenzivnejšemu delu za "dviganje socialistične zavesti ljudskih množic".

"RAZBIJAŠKE PROTIJUGOSLOVANSKE KONCEPCIJE"

Pa še druge težave ima titovski režim.

"Naše gospodarske težave skušajo ('sovražniki socializma', op. pis.) izrabiti za razširjanje šovinizma, za razbijanje bratstva in enotnosti narodov Jugoslavije. Niti teh razbijaških antijugoslovanskih koncepcij vodijo v bedne špijanske centre v Trstu in Celovcu . . . Šovinistični nacionalizem in partikularizem se ob diskusiji o družbenem planu pojavlja posebno v gospodarskem aparatu, kjer posamezniki, ki se še niso otresli stare kapitalistične miselnosti, nasedajo sovražni propagandi. Taka antisocialistična in nacionalistična orientacija je tuja proletariatu kot nosilcu internacionalizma . . ."

Po domače bi se temu reklo, da se v Sloveniji celo v uradnem gospodarskem aparatu krepki prepričanje o potrebi slovenske državne neodvisnosti in gospodarske samostojnosti. Kardelj in Kidrič to vedno bolj rastoče prepričanje imenujeta "šovinizem in partikularizem" in razbijaške protijugoslovanske koncepcije. Razumljivo je da se posebno med gospodarskimi strokovnjaki vedno bolj utrjuje prepričanje o potrebi slovenske nezavisnosti, saj ti neposredno opazujejo kako titovski socialistični centralizem izkorišča Slovenijo.

Ta pojav je treba energično pobijati, pravi pismo, kajti zelo "je nevaren pridobitvam narodov FRLJ posebno v današnji fazi našega notranjega razvoja in v današnjih mednarodnih okoliščinah."

(Ta izvajanja bodo gotovo povzročile resne misli raznim našim jugoslovanskim politikom v emigraciji?)

Smernice: Komunistem se ni nič izpremenil ali popustil.

"Predvsem je treba okrepiti borbo za vpliv komunistične partije na množice, na vsakega posameznega delovnega človeka in s tem najmočnejše udariti po poskusih, s katerimi hoče sovražnik ovirati našo socialistično graditev. Na ta način bo delavski razred na vseh področjih lažje izvajal svojo partijsko linijo in vodil ideološko borbo tako proti današnjim falzifikatorjem marksizma, kakor tudi proti srednjeveškemu mračnjastvu, ki ga skuša posebno v kmečkih množicah ohraniti buržoazna reakcija z izkoriščanjem religioznih predsodkov. — Posebno važno je, da delovno ljudstvo tam, kjer se vzgaja novi rod bodočih graditeljev socializma, — v šolah, ne dopušča, da bi vzgojitelji vnašali v mladino duha premagane buržoazije, oziroma malomeščanske zmede. Naša mladina mora že v šoli dobiti od svojih vzgojiteljev

NIKODEMI

(Iz Organizacijskega Vestnika SNZ)

Znana nam je zgodba o Nikodemu. Po noči je prišel k Učeniku, ker ga je bilo strah pred Judi. Kako je pri nas? Mnogi priznavajo slovensko državno idejo. So prepričani, da je pravilna in za slovenski narod rešilna. Toda so — Nikodemi! Ne upajo priti javno na dan, boje se, da ne bi za njih miselnost zvedeli ti ali oni. Čakajo, da se bodo vremena "zjasnila", ko bo bolj varno in gotovo. Nočejo ničesar rizikirati.

Odkrito povedano, od Nikodemov slovenska državna misel nima skoro nobenih koristi. Vsaka ideja rabi borbenih ljudi, ki so pripravljeni za idejo iti tudi v javnost, izpostaviti svoje ime in dati ideji vse svoje duševne in telesne sposobnosti. Nikodem ni pomenil za razvoj krščanstva skoro nič, čeprav je bil, kakor vemo, učen in bogat mož. Svet so osvojili borbeni in navdušeni apostoli, katerih ni bilo strah, kaj bo judovski veliki zbor o njih mislil. Bili so sicer skromni, neučeni, a so bili junaki javnega izpovedovanja ideje.

Nauk za nas! Potrebujemo stoterih, da tisočeri borbenih mož in fantov, prav tako pa tudi žena in deklet. Da! Tudi slovenska žena in slovensko dekle imata v slovenskem državnem pokretu svojo prevažno vlogo! Povsod jih potrebujemo! V Chicagu, Clevelandu, New Yorku, Pittsburghu, Torontu, v Buenos Airesu, povsod, kjer danes živijo Slovenci!

Narod doma ne sme in ne more svobodno govoriti. Mi imamo to zlato priliko! V svobodnem svetu ni OZne in UDBE. Za pošteno idejo sme vsakdo svobodno in neovirano delati! Na nas je torej, da spregovorimo! Komu na ljubo naj v svobodnem svetu molčimo? Koga nas naj bo strah? Ljubezen do slovenske domovine nas priganja, da delamo in žrtvujemo! Za lepšo slovensko bodočnost gre! Za svobodo, ali za zopetno suženjstvo!

Zakaj naj samo eni nosijo svoje ime v javnost, a drugi čepijo v ozadju? Nič ne koristi njihovo privatno priznanje slovenske državne misli, če ni to priznanje izrečeno tudi javno, s podpisom na Slovenski Izjavi, s podpisanimi članki v "SD", z javno besedo povsod, kjer le prilika nanese!

Konec bodi med Slovenci nikodemstva! Kdor je za slovensko državno idejo, naj to idejo tudi javno izpove! Če bomo to dosegli, bo med slovensko emigracijo kmalu vesela slovenska narodna pomlad, ki bo v krepko upanje trepečim bratom in sestram v zaslužjeni domovini! G. M.

osnove marksističnega pogleda na svet, osnove nove socialistične morale . . ."

Poostren boj veri in cerkvi

"Potrebna je odločnejša in vsestranska ter sistematična borba proti vsem poskusom reakcionarnega klera ter drugih ostankov belogardizma, ki lahko to borbo kompromitirajo in ustvarjajo videz, kakor da gre za preganjanje vere in posameznih verskih predstavnikov." — Ta odstavek se očitno nanaša na že znani divjaški napad na škofa Vovka, in iz pisma izhaja, da so podrejeni komunistični organi, — v napačnem tolmačenju navodil od zgoraj — provocirali napad na škofa ter šli v svoji vne- mi nekoliko predaleč, da na tem področju nameravajo pritisk še stopnjevati:

"Treba je odločno zavreči mišljenje, da je borba proti reakcionarnim ostankom preteklosti in proti klerikalizmu predvsem vprašanje posameznih državnih organov (Uprave državne varnosti itd.)."

V to borbo se morajo poleg policije vključiti partija in vse njene organizacije, kajti "to je pred-

vsem vprašanje dosledne politike in borbe, ki ji je namen osvoboditi ljudske množice srednjeveškega mračnjaštva in bremena tistih privilegijev, ki so jih vladajoči razredi iz izkoriščevalskih razlogov podeljevali cerkvi kot enemu najmočnejših čuvarjev reakcionarnih družbenih sistemov."

Čistka v komunistični partiji

Zmeda časov je zanesla razkroj v komunistično partija samo. Partijski voditelji so se polenili, hočejo samo komandirati ter so postali birokratje. Zato pismo nadaljuje:

"Naša partija mora v vsakdanjem aktivnem delu med množicami čistiti svoje vrste oportunističnih in karierističnih elementov ter informbirojevskih agentov . . . Posebno pozornost je treba posvetiti stalni ideološki vzgoji partijskega članstva, ki je nujen pogoj dobrega dela med množicami, za končni obračun z ostanki religiozne in idealistične vzgoje preteklosti nekaterih članov partije in nujen pogoj za budnost in borbo proti vdorom malomeščanske miselnosti in informbirojevske pete kolone."

"Pismo" postavlja na laž vse izjave Tita in Kardelja ameriškim in zapadnoevropskim časnikiarjem o popuščanju policijskega terorja (Nadaljevanje na 4. str.)

"ZAPISKI"

V Clevelandu je sredi decembra izšel prvi zvezek "Zapiskov". Izdali so jih "Krogovci", kateri so se predlanskim predstavili s spomenico, v kateri so izrazili potrebo po slovenski reviji, katera naj bi družila vse besedne umetnike v emigraciji neglede na svetovni nazor ali politično prepričanje. Kakor je znano, je spomenica vzbudila veliko hrupa.

Zunanja oblika je prikupna, vsebinsko pa so "Zapiski" revni. V "Zapiskih" sodelujejo: Ludve Potokar s črtico "Cigani" in odlomkom iz romana "Volitve". V drugem opisuje volitve pod režimom J. R. Z. Je v popisu precej resnice, toda pričakujemo, da bo g. Ludve Potokar objavil tudi odlomek, kako so se vršile volitve pod režimom J. N. S., ko je bila slovenska zastava prepovedana in Jugoslovansko so čuvali srbski žandarji. Karel Mavsar objavlja črtico "Ceste". Pavle Borštnik "Kresne sonete" in primerjavo pesnikov Balantiča in Kajuha, ki sta oba padla v času revolucije, prvi antikomunist, drugi komunist. Srečko Tekavec ima sestavek o "Anton Zoran Mušiču". Jože Balanč v "Zgodbi iz Trakije" obsoja domišljavost in hinavstvo voditeljev, ki slepijo ljudstvo in odriavajo vsakega, ki bi jim mogel izpodnesti stolčke. Mišo Perles se je posvetil pretežkemu vprašanju ter je v svojem članku "Politika in morala" včasih nelogičen. Škoda, da ni prostora za popolno analizo članka.

V "Zapiskih" je tudi nekaj re-produkcij B. Kramolca in Zorana Mušiča.

Kakor sem že omenil, "Zapiski" niso kaj posebnega. So pa nekaj pozitivnega. Kažejo pogum mladih ljudi, ki se niso ustrašili žrtev. **Piko.**

NOVI SVET družinski list, izdaja za februar 1952 prinaša sledečo vsebino:

Slovenec sem, uvodnik; **Pozimi**, pesem, Limbarski; **Pri peči**, pesem, Limbarski; **Rož'ce, kje ste...** pesem, Valentin Polanshek; **Velika Ljubezen**, T. Brdar, nadaljevanje romana; **Ukleta zemlja**, Emilijan Cevc, nadaljevanje zgodbe; **Luka Pokluka**, slovenski šaljivec; **Iz srca do srca**, **Glás iz Naroda**. **Dom in zdravje**: Kuhinja. Praktični nasveti. **Za smeh**. **Znanstvo** — Zamrznjena jedila.

Angleški del: Slovenian Radio Hour of Chicago, comments. A Crusade of Liberation, The Third New Year, story. Jokes.

Naročnina \$4.00 letno. Naslov: NOVI SVET, 1845 West Cermak Road, Chicago 8, Illinois. Vsak novi naročnik, ki pošlje celoletno naročnino in omeni ta list, bo dobil lepo darilo brezplačno.

VSTANITE, BRATJE

Vstanite, lačni in bosí, dvignite svoje oči, polne solza in bridkosti, polne moreče skrbi!

Vstani, prodani Celovec, Porabje, Gorica in Kras, vstani, ti prašna tovarna, mesto slovenska in vas!

Stopite pod našo zastavo, ki v soncu nad nami vihra, oznanja prostost nam in pravo, nam zunaj in vam tam doma.

Oznanja pravico, svobodo, vsem bednim zaslužek in kruh, katerega vašim družinam odžira rdeči lenuh.

Vsi v boj za slovenske pravice, in za dostojanstvo moža, ljudje smo, ne delovne številke, smo božja podoba neba.

Za vero, za dom in za jezik, se naš je že ded bojeval, ne za internacionalo, le za dom v borbo Gubec je zval.

Na boj za slovensko državo, za dom naš zdaj — kup razvalin, zedinjeni ga obnovimo, še lepšega kot prej z ruševin!

Ni v zvezdi rdeči rešitve, in v Beograd ne pelje nas pot,

EDVARDA KOCBEKA — ŽAGAJO ...

Poznani komunistični sodelavec Edvard Kocbek, ki nosi pred zgodovino strahotno odgovornost zavajanja Slovencev v komunistične zmote in v OF, je izdal lansko leto v Ljubljani zbirko novel: "Pogum in strah". V knjiga pisec sam priznava, kako so komisarji ubijali svoje žrtve, kako so se borili za oblast in podobno. Tej knjigi sprva niso posvetili posebne po-

le zedinjen, brez vsake delitve, bo srečen, svoboden naš rod!

(Poslal iz Muenchena naš navdušeni prijatelj Branimir Pistivšek).

zornosti. Sedaj so se z vso silo zagnali proti knjigi in piscu, ker knjiga ostro kritizira delo OF. "Slovenski Poročevalec", "Ljubljanski dnevnik" in tudi "Primorski dnevnik" so polni kritike na račun te knjige. Najbolj so napadali: Fajfar, Miško, Kranjc, in Pahor. Reakcija je zato, ker je Edi Kocbek baje zaprosil za priznanje svoje stranke izven OF, to so mu zaenkrat zavrnil. Iz tega razloga ga hočejo onemogočiti in kolikor mogoče umazati. Iz dežele prihajajo v Ljubljano protesti krajevnih Ljudskih odborov, da obsojajo Kocbekovo knjigo. Te proteste objavljajo v časopisih in kmalu bo "ljudska volja", da ga je treba odstraniti kod škodljivca.

Iz Chicaga in okolice

Uspela družabna prireditev Slovenske Narodne Zveze. Društvo Slovencev v Chicagu, podružnica SNZ šte. 1. je na pustno soboto 23. februarja imelo svojo prvo prireditev. Kljub nekaterim lokalnim nestrpnim, ki so pozabili, da se nahajajo v Ameriki, deželi svobode in demokracije, je prireditev nad vse lepo uspela. Ob prijetnih zvokih Fojsovega orkestra se je razvila prijetna domača zabava, venske naseljence v veselo slovakijo ki je povezala stare in nove slovdružino. Ni manjkalo tudi pustnih krofov in pristnih kranjskih klobas. Med številnimi gosti so bili tudi naši prijatelji iz Waukegana, Jolietia in Milwaukee.

30letnica Društva Sv. Ane v Chicagu. Društvo Sv. Ane, šte. 170 KSKJ., katero združuje naše prekmurske rojake v Chicagu, je v nedeljo 24. januarja proslavilo 30 obletnico ustanovitve društva. Proslave, ki je bila v cerkveni dvorani, so se udeležili mnogi glavni odborniki KSKJ. Člani in članice društva so na odru prikazali prekmurske ženitovanjske običaje. Le škoda, da ni bilo spretnega režiserja, ki bi znal vso pestrost narodnih običajev igralsko primerno obdelati in tako pokazati na odru.

Iz uprave lista

Najlepše podpreš vseslovensko narodno gibanje za suvereno Slovensko Državo, če poravnáš naročnino v znesku \$2.00. Tvoja velikonočna "pisanka" za "SD" naj bo Tvoja plačana naročnina!

Pridobi nam nove naročnike! Če moreš, prispevaj tudi v Tiskovni sklad!

V Tiskovni sklad so prispevali: Prijatelji "SD" \$8.00; Fr. Urankar \$5.00; Ivan Zbašnik, N. Y. \$1.00; Rudi Petek, Avstralija 5 avstr. funtov; Carl Račić, Pittsburgh, Pa. \$10.00; Ant. Oratsh, Ashland, Wis. \$1.00; Rev. J. J., Kans. \$3.00; M. K., Peotone \$1.00; Frank Flus, Canada \$1.50; Mrs. Frances Koprivnik, Ely, Minn. \$1.00; dva neimenošana \$1.00. Vsem prav hvaležni Bog plačaj!

SKLEPI PLEMUMA

KOMUN. PARTIJE ...

(Nadaljevanje s 2. str.)

ter postopni demokratizaciji režima in o želji vlade priti do sporazuma s Cerkvijo.

Kardelj in njegovi se jasno zavedajo, da sleherni popuščanje vodi k končnemu zlomu režima, zato hočejo pravočasno zaježiti val ljudske nevolje s poostrenim policijskim terorjem za katerega ne zadostuje več samo policija UDBA, temveč mobilizirajo celo komunistično partijo in njene organizacije. Z ozirom na politično zavezništvo z zapadnimi vesilami so le nekatere preveč očitne oblike terorja morali nadomestiti z bolj skritimi, a zato nič manj učinkovitimi.

Pretirano bi pa bilo sklepati, da se bo režim sam zrušil, kajti dokler bodo pogodbe o zavezništvu med Jugoslavijo in zapadnimi silami ščitile Tita pred Rusijo, bodo njegovi opričniki z ameriškim orožjem lahko ustražovali narode Jugoslavije.

T.—ski.

VELIKA NOČ SE BLIŽA!

Pomagajte onim, kateri na Vas stalno mislijo in kateri Vašo pomoč potrebujejo in čakajo! Naročite, da mi Vaše darove pošljemo v domovino!

DVAKRAT DNEVNO pošiljamo z zračno pošto — "Air Mail" — Vaša naročila v Trst, kjer se nahaja naše veliko skladišče prvorazredne, sveže moke, Ameriškega in Kanadskega blaga.

Paketi se dostavljajo v stari domovini v teku 18 DNI. Jamčimo za vsako pošiljko, za delno ali celotno izgubo.

Mi smo bili dosedaj vedno najboljši! Kljub carini in povišani prevoznici tarifi smo zojet NAJNIŽJI V CENAH. Naročite pri nas, mi jamčimo vsako pošiljko!

Najfinejša **Bela MOKA** v dvojni vreči 100 Lbs. do zadnje postaje \$11.45

Paket št. 6.....\$14.75
10 Lbs. riža — Rice
10 Lbs. kave — Coffee
10 Lbs. sladkorja — Sugar
10 Lbs. Spageti - Spaghetti

CENIK

za posebno sestavo paketov.
Če želite sami sestaviti paket iz raznih predmetov, izberite iz spodaj navedenih cen. Lahko pošljete nomejeno količino.

Riže — Rice	\$0.22 lb.
Sladkor — Sugar	\$0.22 lb.
Zdrob — Farina	\$0.22 lb.
Kava — Coffe Santos	\$0.98 lb.
Kava — Coffee Minas	\$0.90 lb.
Špageti vsakovrstni	\$0.22 lb.
Mast — Lard	\$0.44 lb.
Milo — Soap (Laundry)	\$0.45 lb.
Milo — Soap (za lice)	\$0.85 lb.
Fižol — Beans (pisan)	\$0.22 lb.
Poper v zrnju (Bl. pepper)	\$3.00 lb.
Oaj — Tea Ceylon	\$1.45 lb.
Mleko v prahu (Milk)	\$0.75 lb.
Ječmen (Barley, luščeni)	\$0.15 lb.
Slanina — posušena	\$0.75 lb.
Salama "Gavrilovič"	\$1.50 lb.
Cerkveno kadilo	\$0.80 lb.
Lemone	\$0.75 lb.
Pomaranče	\$0.75 lb.

ZDRAVILA

Vsa zdravila pošiljamo po zračni pošti ter jamčimo dostavo v domovini tekom 8 dni

Streptomycin:

10 gramov	\$7.00	20 gr.	\$13.95
40 gr.			\$27.75
RUTIN: 500 tablet			\$8.00
PENICILIA (V olju) In oil			
3 milijone edinic			\$5.50
P.A.S.: 500 tablet			\$12.50
1000 tablet			\$25.00

Pišite po cenik drugih zdravil Za večje količine popust.

Vaša pisma, čeke ali Money Order pošljite priporočeno na

USA EXPRESS CO.

720 — 10th Ave.

Tel.: PLaza 7-6459

New York 19, N. Y., U.S.A.

NAŠI "SPECIJALNI" PAKETI

V močnih dvojnih vrečah ali v lesenih zabojih.

50 Lbs. najboljše BELE MOKE	\$ 6.75
100 Lbs. sveže Koruzne Moke	\$10.75
50 Lbs. fižola (pisanega) Beans	\$11.00
25 Lbs. fižola (pisanega) Beans	\$ 5.50
50 Lbs. riža — Rice	\$10.00
50 Lbs. sladkorja — Sugar	\$10.00
50 Lbs. spagetov — Spaghetti	\$10.50
25 Lbs. spagetov — Spaghetti	\$ 6.50
25 Lbs. grisa — Farina	\$ 6.25
10 Lbs. Bakalara — Stock fish	\$ 6.75
20 Lbs. Bakalara — Stock fish	\$13.65
10 Lbs. mila za pranje (Laundry)	\$4.50
40 Lbs. mila za pranje, Laundry	\$15.75
37 Lbs. svinjske masti (Lard)	\$13.00
30 Lbs. zelene kave (Gr. Coffee)	\$26.90
25 Lbs. ječmena — Barley	\$ 6.00
Slanina sušena	\$ 0.75
25 Lbs. leče — Lentil	\$ 7.75
Olje oljčno, 5 litrov	\$ 9.45
Cikorija (Frank) 5 Lbs.	\$3.75
10 Lbs.	\$ 6.90
Čokolada, 5 Lbs.	\$ 6.50
Kakao — Cocoa, 5 Lbs.	\$ 5.50

Paket št. 22 .....\$15.95

25 Lbs. Bela moka
10 Lbs. kave — Coffee
10 Lbs. sladkorja — sugar
10 Lbs. riža — rice

PIŠITE PO VELIKI CENIK!